

© Universitetsforlaget
 Nordisk politiforskning, vol. 1,
 Nr. 2/2014 s. 91–92
 ISSN Online: 1894-8693

Forord

Paul Larsson

Professor, Forskningsavdelingen, Politihøgskolen, Oslo

e-mail: paul.larsson@phs.no

Dette nummeret av *Nordisk politiforskning* inneholder bidrag som har det felles at de omhandler aspekter ved rekrutteringen til politiet. Pål Winnæss og Håvard Helland tar i artikkelen «Politistudentene: Hvem er de og hvorfor vil de bli politi?» særlig for seg spørsmålet om studentenes motivasjon for valg av utdanning og ikke minst spørsmålet om de virkelig best karakteriseres som akademikerbarn. Undersøkelsen bygger på kvalitative intervjuer av 30 studenter ved Politihøgskolens bachelorutdanning. Den gir et noe annet bilde enn tidligere norske undersøkelser som har vært kvantitative. Disse fant at politistudentene ikke i så stor grad lenger er «armsterke bondesønner», men mer kunne karakteriseres som barn av akademikere. Likevel var de fortsatt mer praktisk enn akademisk orientert. Det siste viser også Winnæss og Hellands undersøkelse; studentene søker ikke politiyrket for å sitte på kontor eller utføre analyser, men snarere fordi det er et handlingsfylt og praktisk yrke. Studentene kommer ikke fra utpregede akademikerhjem, og få har foreldre med lengre universitets- eller høgskoleutdanning. Derved kan man ikke lenger hevde at det er en diskrepans mellom de verdiene studentene representerer, og deres sosiale bakgrunn.

Det er ikke uvanlig å høre politiansatte klage over at politiutdanningene i de nordiske landene har betydelige mangler. De nyutdannende «kan ikke ta i et tak», «kan ikke kjøre bil», mangler praktisk sans og er et «sosiologpoliti». Geir Aas har studert og kartlagt hvordan praktikerne i norsk politi opplever kvaliteten på utdanningen. Dette ble gjort ved fokusgruppeintervjuer av ledere på ulikt nivå. Undersøkelsen viser at man stort sett gir positive vurderinger av de nyutdannede når det gjelder kunnskap, empati og positive holdninger. På den annen side ble en del praktiske forhold vurdert i mer negativ retning, særlig betjentes reaksjoner i tidskriske situasjoner ble fremhevet. Aas drøfter disse vurderingene opp mot spørsmålet om Politihøgskolen skal og kan levere «ferdigvare», eller om mye av de praktiske ferdighetene må læres ute i praksisfeltet. Hvis man i større grad oppfatter politiutdanningen som leverandør av «halvfabrikata», så blir det neste spørsmålet hvordan man best sikrer en god praktikerutdanning ute i felten.

Stefan Nyzell tar oss tilbake til perioden fra 1850-tallet og frem til annen verdenskrig. Han drøfter rekrutteringen og sammensetningen av politiet i Malmö i denne perioden. Nyzell viser at Malmöpolitiet i de første tiårene etter at det ble opprettet i 1874, stort sett ble rekruttert fra arbeiderklassen. Senere ble det nesten utelukkende rekruttert menn med militærbakgrunn fra mer landlige strøk. Denne dreiningen i rekrutteringen var en bevisst politikk. Mens man tidligere hadde en tanke om at lokalt rekruttert politi ville fungere godt forebyg-

gende, ble man nå mer opptatt av at det skulle eksistere en viss avstand mellom politi og befolkningen i byen. Nyzell tar for seg Malmöpolitiets forhold til den sosialdemokratiske bevegelsen. Det har blitt hevdet at politiet hadde relativt tette knytninger til denne fordi politiets fagforening var tilsluttet den sosialdemokratiske bevegelsen i Malmö mellom 1919 og 1927. Nyzell viser at det fantes en tydelig ambivalens innad i politiets fagbevegelse. Det endte med utmeldelse av den sosialdemokratiske fagbevegelsen i 1927 etter at politiet grep inn med repressive tiltak mot de store opptøyene i Möllevågen i Malmö i november 1926.

Artiklene kan alle leses i lys av spørsmålet om hvem som rekrutteres, hvilke idealer som stilles, og hvem som er best egnet som politi opp mot de oppgavene de skal utføre og deres rolle i samfunnet. Nyzells Malmöpoliti ble rekruttert fra ganske andre kriterier enn dagens politi. Situasjonen, særlig i industribyene på 1800-tallet og tidlig på 1900-tallet, gjorde at politiet ofte fikk en tydeligere politisk rolle enn i dag. Dagens nordiske politi kan også fremstå som langt mer disiplinert enn sine forgjengere for godt over 100 år siden. Historiske studier, som Nyzells, dokumenterer at disiplinærsaker og oppsigelser, ofte på grunn av beruselse eller overdreven voldsbruk, ikke var uvanlig. Samfunnet har forandret seg grunnleggende siden den tid. De sosiale skillelinjene, forskjellene og motsetningene er andre og ofte vanskeligere å se enn tidligere. Dagens markører for ulikhet er andre, ofte knyttet til etnisitet, kjønn og immigrasjon, noe som blir tydelig i anmeldelsen av Fassins bok. I et slikt lys er fortsatt spørsmålet om hvordan politiet rekrutteres, sammensetningen av politiet og hvilke ferdigheter de bør ha, et viktig tema.